

چکیده

مقدمه: فشارخون یکی از چالش‌های مهم بهداشت عمومی و دلیل اصلی بیماری‌های قلبی-عروقی در دنیا می‌باشد. شواهد موجود نشان می‌دهند که درمان دارویی اصلی‌ترین شیوه کنترل فشارخون است و موجب کاهش سکت‌های قلبی و مغزی می‌گردد. با وجود این تبعیت ضعیف از برنامه مصرف دارو یکی از دلایل اصلی عدم کنترل فشارخون است. تلفن همراه و امکان ارسال پیام متنی که روزانه بطور وسیعی مورد استفاده قرار می‌گیرد، امکان ساده و راحتی برای افزایش تبعیت از مصرف دارو می‌باشد. هدف از این مطالعه ارزیابی تاثیر ارسال پیام‌های یادآور مصرف دارو بر کنترل فشارخون در بیماران مبتلاء به بیماری فشارخون بالا و همچنین مقایسه بروز عوارض در این بیماران است.

شیوه مطالعه: این مطالعه یک پژوهش کاربردی می‌باشد که به روش ترکیبی و در سه مرحله شامل دو مرور نظام‌مند، کارآزمایی تصادفی و یک بررسی توصیفی مقطعی انجام شد. ابتدا در مطالعات مرور نظام‌مند به شناسایی و ارائه نتایج تحقیقات در موضوع تأثیر ارسال پیام کوتاه یادآور تلفنی بر تبعیت از الگوی مصرف دارو در جهان و موضوع سلامت همراه در ایران پرداخته شد. در مرحله بعد در مطالعه کارآزمایی تصادفی نمونه پژوهش در دو گروه کنترل و آزمایش قرار گرفتند. بیماران گروه آزمایش روزانه دو پیام یادآور مصرف دارو را برای مدت شش ماه دریافت کردند. فشارخون دیاستولیک و سیستولیک بیماران در چهار نوبت شروع مطالعه، ماه دوم، چهارم و ششم اندازه‌گیری، ثبت و در فرم جمع‌آوری داده‌ها وارد گردید. بروز عوارض نیز در طول مدت مطالعه در این فرم درج شد. با استفاده از روش‌های آمار تحلیلی و با کمک نرم‌افزار SPSS این داده‌ها مورد تحلیل قرار گرفت. در مرحله آخر رضایت بیماران گروه آزمایش از دریافت پیام‌های یادآور مصرف دارو با دو سوال ارسالی به تلفن همراه آنان ارزیابی شد.

یافته‌ها: نتایج حاصل از مرحله اول پژوهش نشان داد که در اغلب مطالعات انجام شده در دنیا ارسال پیام یادآور مصرف دارو بر افزایش تبعیت بیماران از برنامه درمانی آنان بطور معنی‌داری تاثیرگذار بوده است. در مرحله دوم مقایسه فشارخون دیاستولیک شرکت‌کنندگان در کارآزمایی بالینی شش ماه پس از مداخله نشان داد که میانگین فشارخون دیاستولیک در دو گروه مورد پژوهش دارای اختلاف معنی‌دار است ($t = 7/5$, $P_value < 0/0001$). و همچنین مقایسه اختلاف میانگین فشارخون سیستولیک نیز در دو گروه در ماه ششم مؤید وجود اختلاف است ($P_value < 0/0001$), $t = 3/85$. بروز عوارض در گروه دریافت‌کننده پیام یادآور ۴۶/۶ درصد و در گروه کنترل بطور معنی‌داری ($t = 7/5$, $P_value < 0/0001$) بیشتر و برابر با ۸۵/۴ درصد بدست آمد. نتایج پژوهش رضایت‌سنجی نشان داد از میان تعداد کم (۲۱ نفر) بیمارانی که به سؤالات نظرسنجی پاسخ داده بودند. ۵۷/۲ درصد از آنان از دریافت پیام‌های یادآور مصرف دارو رضایت داشته‌اند.

نتیجه‌گیری: مداخله ارسال پیام یادآور مصرف دارو به تلفن همراه بیماران تحت درمان دارویی جهت کنترل فشارخون و عوارض بیماری در طول مدت شش ماه اثربخش بوده و منجر به بهبود تبعیت آنها از درمان دارویی می‌گردد.

کلید واژه: فشارخون، تبعیت دارویی، تلفن همراه، پیام متنی، سیستم یادآور